

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

13 juin 2006

PROJET DE LOI
portant des dispositions diverses

AMENDEMENTS

déposés en commission des Affaires sociales

N° 1 DE MME VAN GOOL ET CONSORTS

Art. 214

Remplacer le tableau annexé par le tableau suivant:

Documents précédents :

Doc 51 **2518/ (2005/2006)** :

001 : Projet de loi.

002 à 011 : Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 juni 2006

WETSONTWERP
houdende diverse bepalingen

AMENDEMENTEN

ingediend in de commissie voor de Sociale Zaken

Nr. 1 VAN MEVROUW VAN GOOL c.s.

Art. 214

De bijgevoegde tabel vervangen als volgt:

Voorgaande documenten :

Doc 51 **2518/ (2005/2006)** :

001 : Wetsontwerp.

002 tot 011 : Amendementen.

Art. 22ter		Art. 22ter	
§ 3, al. 1	33.600	4.154,85	§ 3, al. 1er/ eerste lid
	4.000	494,64	
Art. 26		Art. 26	
al. 1	2.500	291,30	Al 1er / eerste lid
	3.500	407,82	
	4.500	524,35	
	5.500	640,88	
	6.500	757,41	
	7.500	873,94	
al. 2	7.500	873,94	Al. 2 / tweede lid
Art. 26bis		Art. 26bis	
	3.000	370,98	
Art. 27		Art. 27	
al. 1	3.000	370,98	Al. 1er / eerste lid
al. 2	2.700	333,87	Al. 2 / tweede lid
	2.400	296,75	
al. 3	2.400	296,75	Al. 3 / derde lid
Art. 35		Art. 35	
§1	5.500	640,88	§ 1
	4.000	466,11	
	8.250	961,32	
	6.000	699,17	
Art. 36		Art. 36	
§1, al. 2	5.500	640,88	§1, al. 2 / § 1, tweede lid
	4.000	466,11	
Art. 38bis		Art. 38bis	
	3.000	370,98	
Art. 40		Art. 40	
al. 1	3.000	370,98	Al. 1er / eerste lid
al. 2	2.700	333,87	Al. 2 / tweede lid
	2.400	296,75	
Art. 40bis		Art. 40bis	
al. 1	4.000	494,64	Al. 1er / eerste lid
al. 2	3.000	370,98	Al. 2 / tweede lid
	1.000	123,66	
al. 3	3.600	445,16	Al. 3 / derde lid
	3.200	395,72	
	2.700	333,87	
	2.400	296,75	
Art. 63bis		Art. 63bis	
al. 1	4.000	494,64	Al. 1er / eerste lid
	1.000	123,66	
al. 2	900	111,29	Al. 2 / tweede lid
	800	98,92	

JUSTIFICATION

Les auteurs de cet amendement entendent corriger une erreur technique à l'article 214 du projet de loi à l'examen.

Le tableau figurant à l'article 186 du projet de loi à l'examen, qui convertit en euros les montants repris dans la loi du 16 juin 1960 (relative à la sécurité sociale *coloniale*), a en effet été recopié par erreur à la place du tableau prévu à l'article 214, qui devait contenir les montants repris en francs belges dans la loi du 17 juillet 1963 (relative à la sécurité sociale *d'outre-mer*) pour les convertir en euros. La modification proposée corrige dès lors cette erreur.

L'avant-projet de loi portant des dispositions diverses – c'est-à-dire la version qui a été soumise pour avis au Conseil d'État – contenait bel et bien le tableau exact à l'article 325.

N° 2 DE MME VAN GOOL ET CONSORTS

Art. 323bis (nouveau)

Insérer un chapitre 13, comprenant l'article 323bis, rédigé comme suit:

«Chapitre 13 - Directive Discrimination liée à l'âge

Art. 323bis. — *Un article 2bis, rédigé comme suit, est inséré dans la loi du 25 février 2003 tendant à lutter contre la discrimination et modifiant la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme:*

«Art. 2bis. — *Sans préjudice de l'article 2, §§ 1, 2 et 5, les différences de traitement fondées sur l'âge ne constituent pas une discrimination lorsqu'elles sont objectivement et raisonnablement justifiées, par un objectif légitime, notamment par des objectifs légitimes de politique de l'emploi, du marché du travail ou tout autre objectif légitime comparable, et que les moyens de réaliser cet objectif sont appropriés et nécessaires.*

Sans préjudice de l'article 2, §§ 1, 2 et 5, ne constitue pas une discrimination fondée sur l'âge la fixation, pour les régimes professionnels de sécurité sociale,

VERANTWOORDING

Met dit amendement willen de indieners een technische vergissing in artikel 214 van het voorliggende wetsontwerp rechtzetten.

De tabel in artikel 214 van het voorliggende wetsontwerp, dat de bedragen in de wet 17/07/1963 (betreffende de overzeese sociale zekerheid) moest bevatten voor de omzetting van BEF naar EUR, werd immers per vergissing overschreven door de tabel die hoort bij artikel 186, dat in de omzetting naar EUR voorziet van de bedragen in de wet van 16 juni 1960 (betreffende de koloniale sociale zekerheid). Met de voorgestelde vervanging wordt deze vergissing dan ook rechtgezet.

Het voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen - dit is de versie die voor advies aan de Raad van State werd voorgelegd - bevatte in het artikel 325 wel degelijk de juiste tabel.

Greet VAN GOOL (sp.a-spirit)
Danielle VAN LOMBEEK-JACOBS (PS)
Pierrette CAHAY-ANDRE (MR)
Maggie DE BLOCK (VLD)
Annelies STORMS (sp.a-spirit)

Nr. 2 VAN MEVROUW VAN GOOL c.s.

Art. 323bis (nieuw)

Een hoofdstuk 13 invoegen, houdende artikel 323bis, luidende:

«Hoofdstuk 13 - Richtlijn leeftijdsdiscriminatie

Art. 323bis. — *In de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding wordt een artikel 2bis ingevoegd, luidende:*

«Art. 2bis. — *Onverminderd artikel 2, §§ 1, 2 en 5, vormen verschillen in behandeling op grond van leeftijd geen discriminatie indien zij objectief en redelijk worden gerechtvaardigd door een legitiem doel, met inbegrip van legitieme doelstellingen van het beleid op het terrein van de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt of alle overige vergelijkbare legitieme doelstellingen, en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.*

Onverminderd artikel 2, §§ 1, 2 en 5, vormt de vaststelling, in ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid, van een toetredingsleeftijd of

d'âges d'adhésion ou d'admissibilité aux prestations de retraite ou d'invalidité, y compris la fixation, pour ces régimes, d'âges différents pour des travailleurs ou des groupes ou catégories de travailleurs et l'utilisation, dans le cadre de ces régimes, de critères d'âge dans les calculs actuariels, à moins que la loi en dispose autrement et à condition que cela ne se traduise pas par des discriminations fondées sur le sexe. «.». ».

N° 3 DE MME GOOL ET CONSORTS

Art. 323ter (nouveau)

Dans le chapitre 13 précité, insérer un article 323ter, rédigé comme suit:

«Art. 323ter. — Un article 2ter, rédigé comme suit, est inséré dans la loi du 25 février 2003 tendant à lutter contre la discrimination et modifiant la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme:

«Art. 2ter. — Aux fins de préserver le caractère opérationnel des forces armées, le législateur peut exclure du champ d'application de l'article 2, §§ 1er et 2 pour ce qui concerne les différences de traitement fondées sur l'âge dans le cadre du recrutement et du maintien dans leur emploi, tout ou partie des membres du personnel des forces armées.

Le législateur fixe les conditions d'âge, les emplois et les cas dans lesquels il pourra être fait mention de l'âge comme condition de recrutement ou de maintien dans l'emploi en raison de la nature ou des conditions de l'exercice de l'emploi concerné.». ».

JUSTIFICATION

Chapitre - Directive discrimination liée à l'âge

Cet amendement tend à transposer en droit national l'article 6 de la directive 2000/78/CE du Conseil du 27 novembre 2000 portant création d'un cadre général en faveur de l'égalité de traitement en matière d'emploi et de travail.

Les autres dispositions de cette directive, ainsi que les dispositions de la directive 2000/43/CE du Conseil du 29 juin 2000 relative à la mise en œuvre du principe de l'égalité de traitement entre les personnes sans distinction de race ou d'origine ethnique, ont été transposées au niveau fédéral par la loi du 25 février 2003 tendant à lutter contre la discrimination et modifiant la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'éga-

van een leeftijd voor het verkrijgen van het recht op pensioen- of invaliditeitsuitkeringen, inclusief de vaststelling van verschillende leeftijden voor werknemers of voor groepen of categorieën werknemers, in de ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid, en het gebruik, in het kader van die regelingen, van leeftijdscriteria in de actuariële berekeningen, geen discriminatie op grond van leeftijd, tenzij de wet anders bepaalt en mits dat niet leidt tot discriminatie op grond van geslacht.». ».

Nr. 3 VAN MEVROUW VAN GOOL c.s.

Art. 323ter (nieuw)

In voornoemd hoofdstuk 13, een artikel 323ter invoegen, luidende:

«Art. 323ter. — In de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding wordt een artikel 2ter ingevoegd, luidende:

«Art. 2ter. — Om het operationele karakter van de strijdkrachten te behouden, kan de wetgever het geheel of een deel van de personeelsleden van de Krijgsmacht van het toepassingsgebied van artikel 2, §§ 1 en 2 uitsluiten voor wat betreft de verschillen in behandeling op grond van leeftijd in verband met de aanstelling en het behoud van hun betrekking.

De wetgever bepaalt de leeftijdsvoorwaarden, de betrekkingen en de gevallen waarin melding van de leeftijd zal kunnen worden gemaakt als voorwaarde voor de aanstelling of het behoud van de betrekking op grond van de aard van deze betrekking of de context waarin ze wordt uitgevoerd.». ».

VERANTWOORDING

Hoofdstuk - Richtlijn leeftijdsdiscriminatie

Dit amendement strekt er toe om artikel 6 van de Europese richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep om te zetten in nationaal recht.

De overige bepalingen van deze Europese richtlijn, alsook de bepalingen van de Europese richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming, werden op federaal vlak omgezet in de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van

lité des chances et la lutte contre le racisme.

L'interdiction de discrimination fondée sur l'âge forme un élément fondamental pour atteindre les buts poursuivis par les lignes directrices pour l'emploi et favoriser la diversité dans le travail. Cependant, des différences de traitement fondées sur l'âge peuvent être justifiées dans certains cas et rendre par conséquent des dispositions spécifiques nécessaires. C'est pour cette raison qu'il est très important d'opérer une distinction entre les différences de traitement justifiées et la discrimination qui doit être interdite.

L'article 6 de la directive 2000/78/CE du Conseil du 27 novembre 2000 précitée prévoit que les États membres peuvent prévoir que des différences de traitement fondées sur l'âge ne constituent pas une discrimination lorsqu'elles sont objectivement et raisonnablement justifiées, dans le cadre du droit national, par un objectif légitime, notamment par des objectifs légitimes de politique de l'emploi, du marché du travail et de la formation professionnelle, et que les moyens de réaliser cet objectif sont appropriés et nécessaires.

Il est également prévu que les États membres peuvent prévoir que la fixation, pour les régimes professionnels de sécurité sociale, d'âges d'adhésion ou d'admissibilité aux prestations de retraite ou d'invalidité, y compris la fixation, pour ces régimes, d'âges différents pour des travailleurs ou des groupes ou catégories de travailleurs et l'utilisation, dans le cadre de ces régimes, de critères d'âge dans les calculs actuariels, ne constitue pas une discrimination fondée sur l'âge, à condition que cela ne se traduise pas par des discriminations fondées sur le sexe.

L'article 3(4) de la même directive spécifie que les États membres peuvent prévoir que la directive ne s'applique pas aux forces armées pour ce qui concerne les discriminations fondées sur l'handicap et l'âge.

L'article 18, alinéa 2 de la même directive prévoit que, pour tenir compte de conditions particulières, les États membres peuvent disposer, si nécessaire, d'un délai supplémentaire de 3 ans à compter du 2 décembre 2003, soit jusqu'au 2 décembre 2006, pour mettre en oeuvre les dispositions de la directive relatives à la discrimination fondée sur l'âge et le handicap. La Belgique a utilisé ce délai supplémentaire pour transposer les dispositions en matière de discrimination fondée sur l'âge.

Le présent amendement est la transposition de l'article 6 de la directive, étant donné la possibilité de légitimation de différences de traitement fondées sur l'âge. Sont également prévues les conditions pour pouvoir, le cas échéant, exclure du champ d'application de l'article 2, §§1er et 2 de la loi du 25 février 2003 précitée pour ce qui concerne les différences de traitement fondées sur l'âge dans le cadre du recrutement et du maintien dans leur emploi, tout ou partie des membres du personnel des forces armées.

een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

Het verbod op discriminatie op grond van leeftijd vormt een fundamenteel element om de in de werkgelegenheidsrichtsnoeren gestelde doelen te bereiken en de diversiteit bij de arbeid te bevorderen. Niettemin kunnen verschillen in behandeling op grond van leeftijd in bepaalde omstandigheden gerechtvaardigd zijn en derhalve specifieke bepalingen nodig maken. Het is derhalve van essentieel belang onderscheid te maken tussen verschillen in behandeling die gerechtvaardigd zijn en discriminatie die verboden moet worden.

Artikel 6 van voormelde richtlijn 2000/78/EG van 27 november 2000 bepaalt dat de lidstaten kunnen bepalen dat verschillen in behandeling op grond van leeftijd geen discriminatie vormen indien zij in het kader van de nationale wetgeving objectief en redelijk worden gerechtvaardigd door een legitiem doel, met inbegrip van legitieme doelstellingen van het beleid op het terrein van de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt of de beroepsopleiding, en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.

Er wordt tevens gesteld dat de lidstaten kunnen bepalen dat de vaststelling, in ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid, van een toetredingsleeftijd of van een leeftijd voor het verkrijgen van het recht op pensioen- of invaliditeitsuitkeringen, inclusief de vaststelling van verschillende leeftijden voor werknemers of voor groepen of categorieën werknemers, in de ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid, en het gebruik, in het kader van die regelingen, van leeftijdsriteria in de actuariële berekeningen, geen discriminatie op grond van leeftijd vormt, mits dat niet leidt tot discriminatie op grond van geslacht.

Artikel 3(4) van dezelfde richtlijn verduidelijkt dat de lidstaten kunnen bepalen dat deze richtlijn, voorzover zij betrekking heeft op discriminatie op grond van handicap en leeftijd, niet van toepassing is op de strijdkrachten.

Artikel 18, tweede lid van dezelfde richtlijn stelt dat, gelet op de bijzondere omstandigheden, de lidstaten indien nodig kunnen beschikken over drie extra jaren vanaf 2 december 2003, ofwel tot 2 december 2006, om de bepalingen met betrekking tot discriminatie op grond van leeftijd en handicap uit te voeren. België heeft van deze extra termijn gebruik gemaakt om de bepalingen inzake leeftijdsdiscriminatie om te zetten.

Het huidige amendement is de omzetting van artikel 6 van de richtlijn, zijnde de mogelijkheid tot rechtvaardiging van verschillen in behandeling op grond van leeftijd. De voorwaarden, om desgevallend, het geheel of een deel van de personeelsleden van de strijdkrachten uit te sluiten van het toepassingsgebied van artikel 2, §§1 en 2 van de voornoemde wet van 25 februari 2003, wat de verschillen in behandeling op grond van leeftijd betreft inzake de aanstelling en het behoud van hun betrekking, wordt eveneens voorzien.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 323bis

Cet article détermine les conditions auxquelles il doit être satisfait pour que les différences de traitement fondées sur l'âge soient justifiées. La différence de traitement doit pouvoir être objectivement et raisonnablement justifiée par des objectifs légitimes de politique de l'emploi, du marché du travail et de la formation professionnelle. De plus, les moyens de réaliser cet objectif doivent être appropriés et nécessaires.

A des fins de plus grande précision, quelques exemples peuvent être cités, qui sont expressément repris à l'article 6 de la directive 2000/78/CE. Les différences de traitement comprennent notamment:

- la mise en place de conditions spéciales d'accès à l'emploi et à la formation professionnelle, d'emploi et de travail, y compris les conditions de licenciement et de rémunération, pour les jeunes, les travailleurs âgés et ceux ayant des personnes à charge, en vue de favoriser leur insertion professionnelle ou d'assurer leur protection;
- la fixation de conditions minimales d'âge, d'expérience professionnelle ou d'ancienneté dans l'emploi, pour l'accès à l'emploi ou à certains avantages liés à l'emploi;
- la fixation d'un âge maximum pour le recrutement, fondée sur la formation requise pour le poste concerné ou la nécessité d'une période d'emploi raisonnable avant la retraite.

Dans les régimes professionnels de sécurité sociale, la fixation d'âges d'adhésion ou d'admissibilité aux prestations de retraite ou d'invalidité est également justifiée. Par là-même, est également comprise la fixation, pour ces régimes, d'âges différents pour des travailleurs ou des groupes ou catégories de travailleurs et l'utilisation, dans le cadre de ces régimes, de critères d'âge dans les calculs actuariels.

Ces différences de traitement basées sur l'âge ne sont toutefois justifiées que si elles ne se traduisent pas par une discrimination fondée sur le sexe.

Article 323ter

Cet article prévoit la possibilité pour le législateur d'exclure, du champ d'application de l'article 2, §§ 1er et 2 de la loi du 25 février 2003 tendant à lutter contre la discrimination et modifiant la loi du 15 février 1993 créant un Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme tout ou partie des membres du personnel des forces armées, pour ce qui

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 323bis

Dit artikel bepaalt de voorwaarden waaraan dient voldaan te zijn opdat verschillen in behandeling op grond van leeftijd gerechtvaardigd zouden zijn. De verschillende behandeling moet objectief en redelijk kunnen gerechtvaardigd worden door legitieme doelstellingen van het beleid op het terrein van de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt of alle overige vergelijkbare legitieme doelstellingen. Bovendien moeten de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.

Ter verduidelijking kunnen enkele voorbeelden worden aangehaald, die uitdrukkelijk zijn vermeld in artikel 6 van de richtlijn 2000/78/EG. Zo kunnen de verschillen in behandeling bijvoorbeeld omvatten:

- het creëren van bijzondere voorwaarden voor toegang tot arbeid en beroepsopleiding, van bijzondere arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, met inbegrip van voorwaarden voor ontslag en beloning voor jongeren, oudere werknemers en werknemers met personen ten laste, teneinde hun opnemings in het arbeidsproces te bevorderen, en hun bescherming te verzekeren;
- de vaststelling van minimumvoorwaarden met betrekking tot leeftijd, beroepservaring of -anciënniteit in een functie voor toegang tot de arbeid of bepaalde daaraan verbonden voordelen;
- de vaststelling van een maximumleeftijd voor aanwerving, gebaseerd op de opleidingseisen voor de betrokken functie of op de noodzaak van een aan pensionering voorafgaand redelijk aantal arbeidsjaren.

In ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid, is de vaststelling van een toetredingsleeftijd of van een leeftijd voor het verkrijgen van het recht op pensioen of invaliditeitsuitkeringen eveneens gerechtvaardigd. Hieronder wordt eveneens de vaststelling van verschillende leeftijden voor werknemers of voor groepen of categorieën werknemers, in de ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid, en het gebruik, in het kader van die regelingen, van leeftijdsriteria in de actuariële berekeningen begrepen.

Deze verschillen in behandeling op grond van leeftijd zijn evenwel enkel dan gerechtvaardigd wanneer ze niet leiden tot discriminatie op grond van geslacht.

Artikel 323ter

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid voor de wetgever om het geheel of een deel van de personeelsleden van de strijdkrachten uit te sluiten van het toepassingsgebied van artikel 2, §§1 en 2 van de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van

concerne le recrutement et le maintien dans leur emploi. Cette possibilité d'exclusion vise à assurer l'objectif légitime de maintenir le caractère opérationnel des forces armées.

kansen en voor racismebestrijding, wat de verschillen in behandeling op grond van leeftijd betreft inzake de aanstelling en het behoud van hun betrekking. Deze mogelijkheid van uitsluiting beoogt de legitieme doelstelling tot handhaving van het operationele karakter van de Krijgsmacht te verzekeren.

Greet VAN GOOL (sp.a-spirit)
Annelies STORMS (sp.a-spirit)
Danielle VAN LOMBEEK-JACOBS (PS)
Pierrette CAHAY-ANDRE (MR)
Annemie TURTELBOOM (VLD)